

תורה ממתבתא דרקייעא

כשערך רבינו את ימי גלותו עבר באחת מארצות המערב, ובערב שבת קודש ראה אחד חוטב עצים ואומר 'לכרוד שבת קודש' ומתוך כך ידע שגרים שם יהודים ונכנס לשבות בעיר, והתאכסן בבית הרב, בשבת אמר הרב דברי תורה בשולחנו, והעירו רבינו איזה תיקון לדבריו, אמר לו הרב: חייכם שאתם רבי חיים בן עטר, כי תורה זו שמעתי משמו במתיבתא דרקייעא שניא

רבי יצחק אייזיק מקאמארנא ז"ל ע כתב בספרו 'זחמשי היכל הברכה' שני בזה ל ועל ידי תקונים אלו תיקוני נשמות] ותשובה ויעשה בתקונה כמדריגות משפט, כמו ששמע אור החיים הקדוש במתיבתא דרקייעא. עוד הוא מביא בחיבורו 'כתם אופיר' על מגילת אסתר על הפסוק ישנו עם אחד' שני, וז'ל: אדונינו הקדוש רבינו חיים בן עטר כתב ששמע במתיבתא דרקייעא שהפסוק הזה חציו אמר המן וחציו רוח הקודש

ומוראכם וחתכם יהיה על כל חית הארץ

ומפורסם הסיפור הנפלא על עוצם קדושת רבינו בעשייתו מלאכתו עראי ותורתו קבע. פעם נכנסו אצלו שנים ממשרתי מלך מרוקו ובידם זהב ויאמרו לרבינו, יען כי שמע המלך כי אתה האומן היחיד מומחה במקצוע הצורפות, ע כ שלח לך לרקום תכשיט מסויים לכבוד נשואי בתו, ושכרך הרבה מאד. ועשו אתו חוזה לגמור מלאכתו עד עשרה ימים. באותה שעה עדיין הי' לרבינו כסף כדי מחייתו, וילך וטמן את הזהב והלך לו ללמוד. אולם גם בשובו לביתו נשכח הדבר ממנו לגמרי מרוב טרדתו בלימוד התורה הק'. ביום הנקבע באו שני המשרתים ובקשו ממנו את התכשיט. אז נזכר מהדבר והגיד להם כי עדיין לא התחיל בזה. המשרתים בהיותם שונאי ישראל שמחו על הזדמנותם לנקום מהיהודי, וילכו והלשינו לפני המלך כי רבינו מרד בו והשפיל כבוד מלכותו. תיכף נגזר על רבינו לזורקו לתוך גן ובו גב אריות טורפות השוכן בחצר המלך, כי כן דת המורד במלכות. כשבאו השוטרים לקחת את רבינו, ביקש מהם להרשות לו ליקח אתו תהלים וספרים אחדים וטלית ותפילין. לעגו עליו ואמרו לו, וכי סבור אתה שהנך הולך לדור במלון והלא למיתה אזלת דגור האריות. אבל רבינו לא שח לבו לדבריהם ולקח תרמילו אשתו שלא ידעה מכל הענין שאלתו, לאן אתה הולך. ויען ויאמר, עוד מעט אני חוזר. והלך וזרקוהו לגוב האריות. שומר האריות פתח את החלון לראות מה מתרחש בפנים ונבהל ממראה עיניו כי ראה רבינו מתעטף בטליתו ומניח תפילין וישב להתפלל וללמוד

והרב ה' מסלונים זצ"ל (ח ב, עמ' שכ

שמיני (ד"ה ויעשה תרין דין)

שנג. פרק ג' פסוק ח

בקול רם, ולפניו יושבים האריות סביב כחצי גורן עגולה כתלמידים לפני רבם ומאזינים בדממה לקולו. רעדה אחזתו והלך תיכף וסיפר למלך. לשמע הדברים הלך המלך בכבודו ובעצמו וראה במו עיניו את המראה הנורא הזה. הכריז ואמר, עתה ידעתי כי יש אלקים בישראל. וגזר להוציא את רבינו ואת חפציו. כצאתו שאלו המלך פשר דבר. ויען, דהואיל שנמנע מהמלאכה בעבור שנשקע בתוה ק, ע כ התורה מגנא ומצלא עליו. ויבקש המלך סליחתו ושלוחתו לשלום בכבוד גדול ונתקיים ברבינו זלה ה הפסוק וראו כל עמי הארץ את שם ה' רי וקרא עליך ויראו ממך, וראה בהערה שני

רבינו צופה למרחוק

רבינו בחיבורו אור החיים כתב ש^ה: וראה בעיניך. עוד ירצה לפי שימצאו חכמות שיקריבו הרחוק ע י דבר אמצעי שמשימין אותו בין עיניהם למול מקומות הרחוקים ויקרבו ויראו כאלו הם לפניו [= משקפות], ולשלול דבר זה אמו ה' אליו וראה בעיניך ממש פירוש בלא אמצעות דבר אחר, עכ ל. הרי מבואר שיש אפשרות לראות דברים הרחוקים אף בלא אמצעי גשמי, כן חזינן אצל רבינו שזכה לצפות למרחקים ללא דבר אמצעי ובכך לסייע בהצלת עם ישראל, כפי שסופר העובדא דלהלן מפי סופרים וספרים, והעתקנוהו לכאן.

בשנת ונק ג בחדש סבט, בשבת רבינו בעיה ק ירושלים תובב א ראה רבינו בחלום שבאותה שנה ונהי עלילה וגזירה קשה על בני ישראל ר ל. ויקץ באימה גדולה וחרדה, ובכה והתפלל ימים רבים שהקב ה ברחמיו יבטל את אשר נגזר, וישמע ד' את נאקתו והקדים רפואה למכה וגלגל שהגזירה לא תחול כלל, ומעשה שהיה כך היה.

באדמות המערב היה מלך אדיר וחזק ה ה השולטן הטורקי ושמעו הולך בכל המדינות, והיה בקי בחכמת התכונה והיה חוזה בכוכבים ומזלות. יום אחד ישב בביתו ועלה במחשבתו רצון לדעת אם יש לו בן גיל אשר נולד במזל ובכוכב כמוהו. וירא באצטגנינות שלו שכן גיל הוא יהודי ושמו הרב חיים במוה ר משה בן עטר. תמה המלך היתכן שאיש יהודי סתם יהי בערכו. התייעץ וגמר בלבו לנסוע לאותה עיר בכדי להכיר בקירוב מקום ולראות מדריגותיו. ויקהל את שריו ויועציו והגיד להם שברצונו

מערכת י', אות נה) וז ל: ושמעתי מפי רבנן קדישי חכמי המערב כי [מהר ר יהודה ן' עטר] היה איש אלוקים קדוש ולא נהנה בכבוד תורה ולא קבל הספקה מהקהל, והושלך לגוב אריות וניצול אחר שנשאר שם יום ולילה והיה קדוש ה' גדול, עכ ל. והוסיף החיד א שנית לספר במעט אריכות הלשון בספרו 'קיצור זכרון מעשיות

ונסים (ראה ספר החיד"א, ירושלים תשי"ט, עמוד צח)

שנה. בספר סאלי החכמה, קונטרס עוסק אור (עמוד כ"ה) ועם אמנם כאן המקום להעיר הערה חשובה אשר כפי הנראה עובדא דנן לא התרחשה אצל רבינו אלא אצל גדול אחר ממשפחת בן עטר, ה ה הגה ק במוה ר יהודה ן' עטר [המכונה דבי אלכנאי רבינו הגדול] אב ד ור מ בעיר פאס ואינו ממשפחת רבינו זלה הן שעסק במלאכת הצדקה ולאחרי פירוסתו, וסמך

שנה. (ג, כז)